

SINAÏEK

Tijdschrift van Heemkring "Den Dissel" Sinaai jaargang 13 nr. 4 - 2017

De Vrijboom

 Den Dissel

Inhoud

Hoe het verslag van Bakker Geubels tot leven kwam Jos Daems	blz. 51
Sinaaise figuren tijdens de "Boerenkrijg 1798" Georges Tallir	blz. 53
De Gazet van Sinay - Oorlogsblad voor de soldaten van "Sinay" Jos Daems	blz. 61

Omwille van de uitgebreide tekst naar aanleiding van het massaspel over de Boerenkrijg zijn een paar vaste rubrieken in deze Sinaïek weggefallen.

Ons archief in de bovenzaal op het gemeentehuis
is elke zaterdag toegankelijk van 10u tot 11u30

Sinaïek is een uitgave van heemkring "Den Dissel" en verschijnt 4 keer per jaar.

Archiefbeheer: Etienne Bogaert, Wilfried Seghers, Alfons Van Hoydonck

Fotoarchief: Georges Tallir, Walter Vermeiren

Administratie: Wilfried Seghers

Samenstelling: Jos Daems

Eindredactie: Annemie Bogaert

V.U. Etienne De Meester, Edgar Tinelstraat 28 9112 Sinaai, Tel. 03 772 41 64

<http://www.sinaaileeft.be/heemkring-den-dissel>

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische of andere middelen, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

© Heemkring "Den Dissel" Sinaai

Vlaanderen
verbeeldt je wereld

Hoe het verslag van Bakker Geubels tot leven kwam

Veldwachter Eduard Vermeiren (Sinaai 1879–1971) moest voor een rechtszaak naar het justitiepaleis van Antwerpen. Nadat hij zijn taak er volbracht had ging Eduard een pint kopen in een nabijgelegen herberg. Tijdens een gesprek aan de toog kwam het ter sprake dat hij van Sinaai was. Een man die dit hoorde vroeg hem nogmaals “zijt gij van Sinaai?”. Na de bevestiging van Eduard vertelde de man: “Ik heb thuis iets over Sinaai en ga dat nu voor u halen. Ik ben onmiddellijk terug want ik woon hier vlakbij.”

De man keerde terug met een boekje waarin het originele verslag stond dat bakker Jacobus Geubels schreef over de Boerenkrijg.

Na verloop van tijd kwam dit ooggetuigenverslag in het bezit van zijn kleinzoon Walter Vermeiren. Na overleg met zijn broers Chris en Willy schonk hij in 2009 het boekje aan onze heemkring waar het veilig werd opgeborgen.

Clement Vermaere en Annemie Bogaert namen resp. eind jaren '70 en in 2005 het werkje grondig onder de loep. Zij zorgden ervoor dat de strijd die de boeren in Sinaai leverden tegen de Franse bezetter terug tot leven kwam. (Sinaïek 2005 nrs. 1, 2 en 3)

In het jaar 2013 verdiepte stadsarchivaris Piet Van Bouchaute zich in het leven van Maria Sophia Durinck. Hij onderzocht het werk van Adolphe Siret, schrijver en arrondissementscommissaris te Sint-Niklaas, die in 1869 het merkwaardige verhaal “*De heldin van Sinaai, Maria-Sophia Duerinckx in Het Land van Waas*” schreef. (Sinaïek 2013 nr. 2)

Naar aanleiding van het openluchtspektakel “*Sinaai 1798*” ging onze collega Georges Tallir op onderzoek. Via de aktes van de burgerlijke stand, de gegevens in de bevolkingsregisters en op het kadaster, kon hij bepalen dat de familie Durinck tijdens de Boerenkrijg in de herberg “de dry Coninghe” woonden, waar nu Apotheek Magerman gevestigd is. (zie *Oude Oostolaamse Herbergnamen blz. 54 van Noël Kerckhaert*)

Al deze gegevens leidden tot de basistekst voor het massaspel van onze toneelkring Baudeloo waarvan velen dit jaar genoten.

Jos Daems

In 1849 gaf de familie Van Weymersch een voorstelling met hun marionettentheater in de herberg “de 3 koningen” van weduwe Durinck (Barbara Theresia De Smedt).

Developpement du Village et du H. Doseu
à l'échelle 1:500 à 1850.

Situatieplan

1. Woning bakker Geuhels, hield een dagboek bij gedurende de Franse bezetting, ook herberg "Den Herf".

2. Vrijboom.

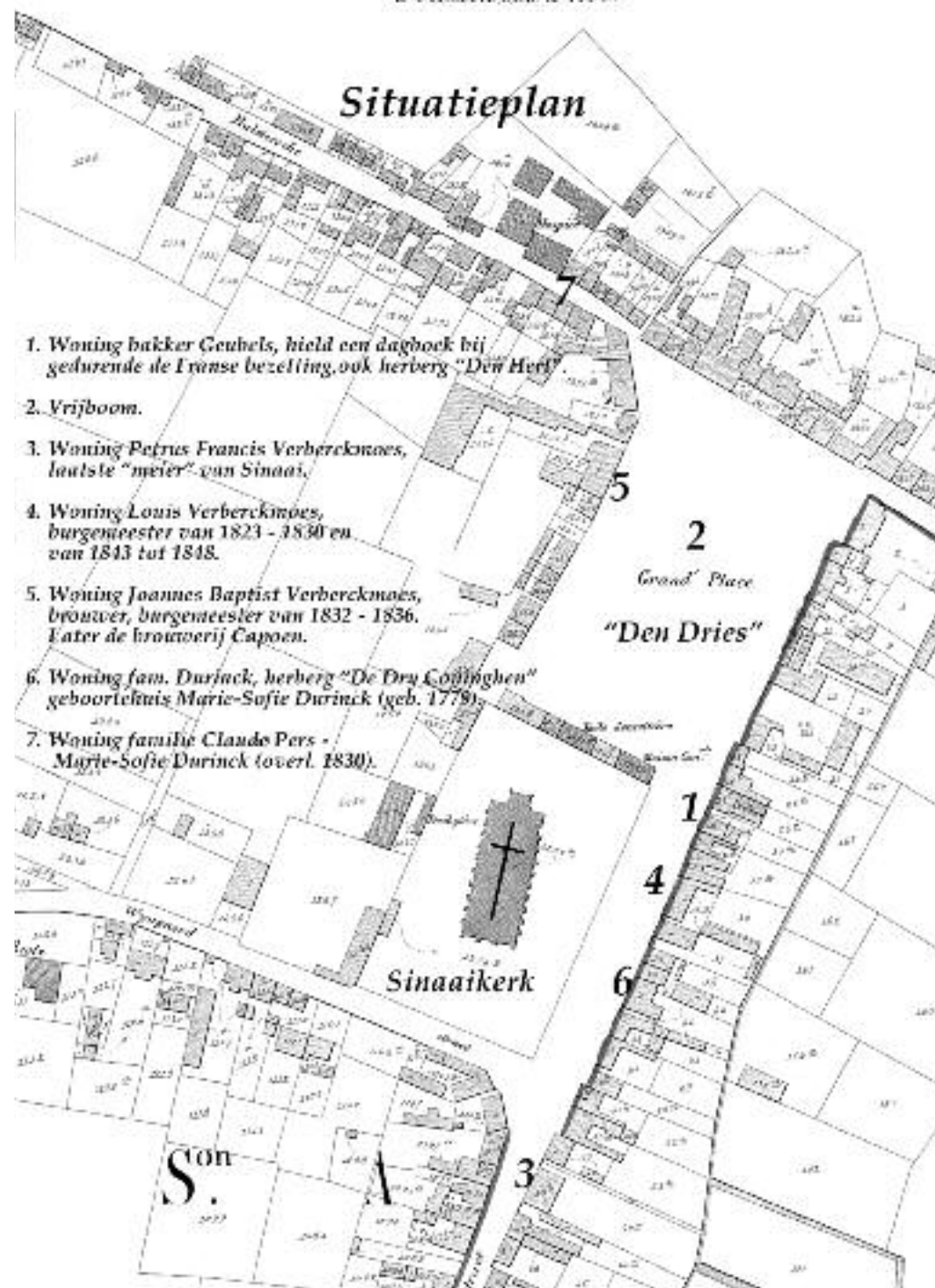
3. Woning Petrus Francis Verberckmaes, laatste "meier" van Sinaai.

4. Woning Louis Verberckmaes, burgemeester van 1823 - 1830 en van 1843 tot 1848.

5. Woning Joannes Baptist Verberckmaes, brouwer, burgemeester van 1832 - 1836. Eater de brouwerij Capoen.

6. Woning fam. Durinck, herberg "De Dru Coppighen" geboortekuis Marie-Sofie Durinck (geb. 1779).

7. Woning familie Claude Pers - Marie-Sofie Durinck (overl. 1830).

Sinaaise figuren tijdens de “Boerenkrijg 1798”

Voor het massaspel “1798”, ter gelegenheid van 800 jaar Sinaai, gingen we ons verder verdiepen in de geschiedenis van enkele Sinaaise historische figuren. Akten van de burgerlijke stand werden bekeken en vergeleken. Aan de hand van de bevolkingsregisters en de oudste kadastrale kaarten kon hun woonplaats bepaald worden om zo dichterbij de waarheid te komen.

Georges Tallir

Geubels Jacobus Francies “Bakker Geubels” (nr. 1 *situatieplan*)

° Sinaai, 23 maart 1766 † Sinaai, 4 september 1834

Bakker Geubels hield een dagboek bij waarin hij de gebeurtenissen beschreef, die zich afspeelden in Sinaai gedurende de periode van 5 oktober 1797 tot 25 mei 1804. Aan de “**Boerenkrijg**” van 12 oktober 1798 tot 5 december 1798 besteedde hij bijzondere aandacht. Deze opstand tegen de Franse bezetter eiste menig Sinaais slachtoffer.

Bakker Geubels woonde aan den “Dries” in de schaduw van de kerk en vanuit zijn winkel en herberg “Den Hert” was hij een bevoorrechte getuige. Wat hij zag schreef hij neer in een boekje van 16 blz. (14 x 10 cm.).

Het dagboekje dat met de familie Geubels omstreeks 1907 mee verhuisde naar Antwerpen, kwam later in bezit van veldwachter Vermeiren. In 2009 schonken zijn kleinkinderen, de gebroeders Vermeiren, het aan de Sinaaise heemkring.

Midden 1600 treffen we de naam Geubels aan in Sinaai, vanaf Egidius Geubels (°1670 – †1737), gehuwd met Elisabeth Vaerewyck (°1670 – †1739), kunnen we de familie plaatsen in het Dorp.

Eén van hun kleinzoons, Marinus Geubels “*Pater Michaël*” verwierf bekendheid met zijn reisverhalen over zijn voettochten naar Rome en het Heilig Land.

Een andere, Bartholomeus (° 1738 – †1779), was bakker op den “Dries” gehuwd met Cornelia Heyndrickx (†1815). Het was hun zoon **Jacobus Francies** die ons het dagboek met het Sinaaise verhaal over de Boerenkrijg naliet.

Hij was gehuwd met Anna Nobels (° 1780 – †1819); zij kregen 12 kinderen waarvan er 10 jong stierven. Een tweede huwelijk met Anna Francisca Van Puyvelde (° 1771 – †1857) bleef kinderloos.

Alleen zoon Dominique Augustin (° 1812 – †1863), gehuwd met Wilhelmina Willems (° 1820 – †1889), zorgde voor opvolging. Samen kregen ze acht kinderen. Hij kon om gezondheidsredenen de bakkerij niet verder uitbaten en werd kleermaker-herbergier. Eén van hun kinderen Honoré (° 1858 – †1904) werd wel bakker in het ouderlijk pand, Dorp 31. Hij huwde met Marie-Therese De Pourcq (° 1854), die winkelierster en herbergierster was. Ze kregen samen 13 kinderen.

Na het overlijden van Honoré Geubels verhuisde moeder Marie-Thérèse, samen met de nog inwonende kinderen in 1907 naar Antwerpen. De naam Geubels verdween zo uit de Sinaaise bevolkingsregisters. Meer over de familie Geubels lees u in Sinaïek 2005.

De Vrijboom gepland op 10 november 1798 (nr. 2 *situatieplan*)

Op blz. 4 van het dagboek van bakker Geubels lezen we :

20 8bre (oktober 1798) zaterdag

Om 9 uren en halfs' avonds een menigte volk en boeren en andere in het dorp komen en de Kerk

geopent de klokken geluyd den adgent J. de Prycker ten bloede geslaegen syn huys geplundert den vrijboom afgekapt de registers uyt het weth huys genomen alsoo naer Belcele getrokken daer het selve gedaen en de registers verbrand.

Op blz. 9 :

9 november (1798) vrijdag

Desen dag gezien in de kerk van Sinay twee klokken in stukken slaegen en een ordonantie van de geweiren in te bringen.

10 dito (november 1798) zaterdag

Desen dag gesien met gheel de weth den commandant en al de sodaten in waegen de borgers geprest tot het bijwonen van eenen nieuwen vrijboom te planten de Capteijn Claude Pers doende eene schoone aenspraeke tot lof van de republique daer onder gedanst en gesongen vive la republique en eene tonne bier afgedronken.

Met de Franse bezetting kwam het gebruik in voege om “vrijbomen” te planten. Indien nog geen boom geplant, of deze verdwenen was, kregen de schepencolleges in 1795 de opdracht een nieuwe te planten. Volgens Geubels werd deze omgehakt op 20 oktober 1798 bij het begin van de Boerenkrijg.

Na de boerenopstand werden ze opnieuw aangeplant, zo ook in Sinaai op 10 november 1798. Of de zomereik die op het midden van den Dries staat de vrijboom van 1798 is, kunnen we niet met zekerheid zeggen.

In een protestpamflet uit 1920, “doodsbericht van de 50 olmen van den Driesch” wordt wel melding gemaakt van: “Mijnheer de Vrijboom, geboren van Oranje”. Steller van het pamflet komt hier met 1815 wel dicht bij 1798.

Na W.O. I werden in verschillende gemeenten ook vrijbomen geplant. In het verslag van de Sinaaise gemeenteraad d.d. 18 maart 1920 lezen we dat er een nieuwe vrijboom geplant zal worden op 5 april 1920 (2e paasdag), voor de voornaamste deur van het gemeentehuis. Deze boom heeft er slechts een 10 jaar gestaan eind 1930 werd hij door onbekenden afgezaagd, er was toen een protestbeweging actief tegen de viering van het 100 jarig bestaan van België.

Op basis van de stamomtrek moet men tot de vaststelling komen dat de boom een respectabele leeftijd heeft. In het Waasland moet hij een der dikste en hoogste zomereiken zijn.

In het tijdschrift van M&S (monumenten en landschappen) nr. 2 jaargang 32 – 2013 verschenen de meetgegevens gedaan op 14 september 2011:

Stamomtrek gemeten op hoogte van 150 cm boven het maaiveld: 4,13 meter.

Kruindiameter: 22 meter.

Totale hoogte: 26 meter.

De huidige stamomtrek bedraagt 4,23 meter.

De vrijboom wordt rondom geflankeerd door platanen uit 1952, langs de zuidkant tussen de platanen en de rijbaan een rij linden uit 1947. Meer over de Vrijboom leest u in ons jaarboek 2017

De Prycker Jozef (° 26.04.1748 – † 11.08.1812)

Agent Municipal – Maire (burgemeester 1796 – 1804)

Bij het uitbreken van de Boerenkrijg, koelden de opstandelingen hun woede vooral op de Franse symbolen zoals de vrijbomen. Bevolkingsregisters die zich in het gemeentehuis bevonden en de woningen van de inwoners die Fransgezind waren moesten

het ontgelden. Zo kwam de toenmalige burgemeester Jozef De Prycker in het vizier. Hij was de eerste burgemeester onder het Franse bewind, bestuurdde Sinaai van 1796 tot 1804 en woonde op de wijk Zwaanaarde in de Leebrugstraat.

Op 20 oktober 1798 werd “*Adgent*” De Prycker zwaar toegetakeld en zijn huis geplunderd. De volgende dag deed hij aangifte van het overlijden van zijn zoon, Ferdinand Frans De Prycker, die om vier uur na de middag in de ouderlijke woning overleden was.

Zou Ferdinand Frans De Prycker overleden kunnen zijn aan de letsels opgelopen bij schermutselingen die plaats vonden in de woning van zijn vader, burgemeester Jozef De Prycker?

De aangifte gebeurde bij de “*Adjoint- Municipal*” Andries Bernardus Durinck, de vader van Marie Sofie. Jozef De Prycker en Andries Durinck mogen we situeren in het Franse kamp.

Wel stellen we vast dat in de overlijdensaktes opgesteld door de gemeente vermeld wordt “*overleden in de wooningh*”. In het kerkregister van de overlijdens in 1798 opgesteld door pastoor Judocus Bockstal is de mededeling “*occisus fuit a gallis*” (*gedood door de Fransen*).

Bij het opmaken van de lijst de slachtoffers van de Boerenkrijg kreeg Ferdinand Frans De Prycker een plaats tussen de slachtoffers, men kende niet de juiste toedracht van zijn overlijden.

Josephus De Prycker woonde in de Leebrugstraat, zijn echtgenote in het eerste huwelijk was **Dorothea Buyle** (° 1747 – † 1793). Ze kregen 10 kinderen, 9 stierven jong, waaronder Ferdinand Jozef (° 31 januari 1775 – † 21 oktober 1798), alleen zoon Augustin zorgde voor opvolging.

In het tweede huwelijk met **Joanna De Wilde** (° 1778 – † 1804) werden 2 kinderen geboren, beide overleden jong. Zijn derde huwelijk was met **Petronella De Baere** (° 1776 – † 1846). Er werden 3 kinderen geboren die allen kinderloos stierven.

Het derde kind Dymphina (° 22 maart 1812 – † 1890) werd geboren toen vader Jozef De Prycker 64 jaar was. Hij overleed 4 maand later op 11 augustus 1812.

De familie De Prycker bleef in Sinaai aanwezig via **Augustin De Prycker** (° 1779 – † 1826), gehuwd met **Maria Theresia De Schoenmaeker** (° 1790 – † 1864). De oudste dochter Lucretia De Prycker (° 1811 – † 1840) huwde met Petrus Heynderickx (° 1794 – † 1866).

De jongste zoon **Felix Alois De Prycker** (° 1826 – † 1905) huwde **Maria Francisca Windey** (° 1821 – † 1875); zij kregen op hun beurt 6 kinderen.

De oudste **Jan Gisleen De Prycker** (° 1840 – † 1931), gehuwd met **Leocadia Mys** (° 1861 – † 1940), zorgde voor 14 opvolgers. Zij waren de uitbaters van een herberg aan het einde van de Stenenmuur in de omgeving van het kruis aan het begin van de Waterstraat (Boscheynde).

Verberckmoes Petrus Francis (° 18.12.1728 – † 19.02.1808)

Laatste Sinaaise “Meier” – einde “Ancien Regime” (*nr. 3 situatieplan*)

Op blz. 8 van Geubels dagboek :

28 8bre (oktober 1798) zondag

gesien om 4 uren smorgens circa 1000 franche soldaeten met canon binnen Sinay komen, met eenen ordonantie van g'heel de prochie te verbranden en te vermoorden maer door de voorspraeke van den Edelen heer Verberckmoes ex Meyer is gratie gegeven midts binnen de 24 uren te geven 200 gouden louis eenige zakken terwe en kooren ook 200 hemdens

De woningen 1, 4, 6 en 3 van het situatieplan

veel van de borgers sijn gaen vlugten in bosschen en gragten en hebben hunne huysen verlaeten die van de soldaten sijn geplundert.

Petrus Frans Verberckmoes was de laatste “meier” van Sinaai (burgemeester – administratief hoofd van de gemeente) en was telg van een reeds sinds 1600 invloedrijke Sinaaise familie. Deze man heeft gratie kunnen bekomen voor de Sinaaise bevolking van de Franse bezetter door het verzamelen en schenken **van financiële en materiële middelen**, hij mag wel beschouwd worden als een redder van Sinaai.

Petrus Frans Verberckmoes woonde in het dorp. Zijn riante woning stond op de plaats waar later het klooster van de Zusters van Maria Eerherstel werd gebouwd, nu staan er service-flats.

Hij was gehuwd met Rosa Isabella Weemaes (° Nieuwkerken 1738 – † 1807). Hun enige zoon **Joannes Franciscus** (° 1773 – † 1842) had een eerste huwelijk met Louisa Delaketulle (° St-Niklaas 1785) en een tweede met Catharina Jacquemyns (° Verrebroek 1792 – † 1860). Eén dochter werd geboren uit het eerste huwelijk, **Maria Celestina Verberckmoes** (° 1821 – † 1836).

Na het overlijden van Catharina Jacquemyns (wed. J. F. Verberckmoes) werd het domein verkocht aan Alfons Van Landeghem- Octavie Deslee, die zich in 1862 in Sinaai komen vestigen. Hun enige dochter Marie Van Landeghem zal later (1890) de volledige eigendom schenken aan de orde van de Zusters van Maria Eerherstel om in Sinaai een nieuw klooster te bouwen.

Een andere tak van de familie Verberckmoes speelde een vooraanstaande rol bij het tot stand komen van het “*nieuwe Sinay*”; zo was **Louis Verberckmoes** (°1778 – †1856) (*nr. 4 situatieplan*) burgemeester van 1823 tot 1830 tijdens het Hollands bewind en van 1843 tot 1847 na de onafhankelijkheid van België.

Zijn broer **Joannes Baptist Verberckmoes** (° 1798 – † 1871) (*nr. 5 situatieplan*) nam het burgemeestersambt waar van 1836 tot 1840. Hij was de stichter van de brouwerij Sint-Hubertus aan de Dries. Door overerving kwam deze in handen van de familie Van de Velde, waarvan de dochter huwde met **Jozef Verstraeten**, burgemeester van 1910 tot 1918. De brouwerij Verstraeten stond tot 1971 bekend als brouwerij “Capoen”. Van de familie Verstraeten treffen we nog nazaten in Sinaai.

Claude Pers, ° Masilac (Ardeche) 5 december 1766

In het dagboek van bakker Geubels staat te lezen dat op zaterdag 10 november 1798 een nieuwe vrijboom werd geplant op den Dries en dat “*Capteijn*” Claude Pers een toespraak hield. Er werd gedanst en een tonne bier gedronken.

Dat is de eerste geschreven vermelding van zijn aanwezigheid te Sinaai. De volgende is zijn huwelijksvereenkomst van 20 mei 1799 met Marie Sofie Durinck, oud 19 jaar en 3 maand. De akte is namens de kantonadministratie van Belsele opgesteld en vermeld dat **Claude Pers**, geboren te Masilac in de Ardèche op 5 december 1766, 32 jaar is als hij de echtverbintenis aangaat.

Hij is de zoon van Claude Pers en Anne Caulier, beiden overleden. Pers is kapitein van de achtste compagnie van het tweede oorlogsbataljon, 48ste halve brigade infanterie, met standplaats Sinaai. Het paar werd omringd door 4 vrienden die als getuige optreden: de 43-jarige Henry Brouet, kapitein van de 48ste halve brigade linie-infanterie met standplaats Lokeren, de 25-jarige Pierre Chartray, onderluitenant van dezelfde brigade met standplaats Sas van Gent, de 34-jarige Nicolas Sébastien Marot, sergeant-

major van dezelfde halve brigade, eveneens te Sinaai gestationeerd en de 50-jarige Joseph De Prycker "*agent municipal*" van de gemeente Sinaai.

Op 6 april 1800 gaf hij melding van de geboorte van hun eerste kind, Carolus. De laatste telg, de elfde in de rij, Augustin, werd geboren 11 juni 1816. Op de geboorteaktes werd vader Claude Pers vermeld als Particulier (8x), Epicier (1x), Boutiquier (1x) en Negociant (1x). Hij moet het Franse leger vrij snel na zijn huwelijk verlaten hebben.

Alle geboorteakten vermelden als woonplaats van het echtpaar Pers - Durinck "*Dorp Sinaai*", in het bevolkingsregister van 1830 omschreven als "*Beke*". Met "*Beke*" werd hier bedoeld het huidige Sinaaidorp, de Dries en het eerste deel van de Vleeshouwersstraat, later de Serpentstraat, nadien terug bij de Vleeshouwersstraat gevoegd. Aan de hand van de toenmalige volgnummers stond de woning in het begin van de Vleeshouwersstraat en baatte de familie Pers er een kruidenierswinkelje uit.

De overlijdensakte van Marie Sofie Durinck, overlijden gemeld door haar zoon Bernardus Pers op 15 februari 1830, maakt alleen melding dat zij de vrouw is van Claude Pers. In het bevolkingsregister van 1830 geen spoor van Claude Pers. Wanneer hij Sinaai verlaten heeft en terugkeerde naar Frankrijk kon nog niet achterhaald worden. Verbleef hij bij het overlijden van zijn echtgenote nog in Sinaai ?

Bij het overlijden van Marie Sofie zijn er nog 4 thuiswonende kinderen: August (13 j.), Virginie (15 j.), Melanie (19 j.) en Coleta (25 j.); dochter Marie Louise (17 j.) is dienstmeid bij Karel De Prycker in het Dorp (Beke 178). Zoon Bernardus (28 j.) werkt als klompenmaker in Sinaai.

Van de 3 jongens sterven er 2 op jeugdige leeftijd, Bernard huwt op 41-jarige leeftijd met Theresia Andries, 43 jaar, uit Eksaarde; het koppel bleef kinderloos. Bernard overleed op 85-jarige leeftijd, hij woonde als weduwnaar in de Hooimanstraat, wijk Wijnveld.

Van de acht dochters overlijden er enkele jong, Marie Louise sterft in het Groot Begijnhof van Gent op 6 juli 1867. Van geen enkele van de dochters is een huwelijksakte terug te vinden. Met Bernard Pers, overleden op 21 juli 1886, verdween de naam "Pers" uit de latere Sinaaise bevolkingsregisters.

Marie Sofie Durink Sinaai

° 17 september 1779 - † Sinaai 15 februari 1830 (nr. 6 en 7 situatieplan)

Marie Sofie Durinck was de oudste telg uit een welstellende Sinaaise familie. Haar vader Andreas Bernardus Durinck (° Sinaai 26 januari 1750 - † Sinaai 1 januari 1814) maakte deel uit van de schepenbank Sinaai-Belsele tijdens de laatste jaren van het Ancien Regime. In de beginjaren van het Franse bewind was hij adjunct-burgemeester. Naast landbouwer was hij ook brouwer, samen met zijn echtgenote Barbara De Smet (° Sinaai 4 september 1754 - † Sinaai 21 april 1811) baatte hij de bekende herberg "*De Dry Coninghen*" uit. Alles was gelegen in het Dorp, in 1830 vinden we het onder volgnummer 45 van de "*Beke*".

De broer van Marie Sofie, Jacobus Ignatius Durinck (° Sinaai 27 juni 1787 - † Sinaai 19 juli 1837) gehuwd met Sophia Vermaesen (° Sint-Gillis-Waas 14 december 1796 - † Sinaai 5 januari 1869) nam de herberg over.

De weduwe Durinck zal er samen met 8 ongehuwde kinderen blijven wonen tot haar overlijden. De wezen Durinck verkopen het goed nadien aan de familie De Groote die het ombouwt en er een maalderij in onderbrengt. Nu is er o.a. de apotheker Maegerman gevestigd.

Naast de 8 ongehuwde kinderen zijn er 3 die huwen, Joannes Durinck huwt Coletta De Clercq en verlaat Sinaai, Coleta Durinck huwt op late leeftijd weduwnaar Henri Segers en houdt in de Wijngaardstraat nr 1 (nu Tinelstraat) een kruidenierswinkeltje open.

De meest opmerkelijke is de oudste zoon **Frans Jozef Durinck** (° Kruiningen 4 maart 1811 - † Sinaai 7 december 1896) gehuwd met Rosalie De Grootte (° Sinaai 11 mei 1819 - † Sinaai 10 januari 1886). Zij namen hun intrek in de ouderlijke woning van Rosalie, gelegen op de wijk Zwaanaarde, op de hoek van de Weimanstraat en Keizerstraat. Tussen 1841 en 1863 werden er 14 kinderen geboren waarvan er één jong overleed. **Frans Jozef Durinck**, de neef van Marie Sofie Durinck zorgde voor het verder doorgeven van de naam in Sinaai en een talrijk nageslacht dat vooral te situeren is op de wijk Zwaanaarde.

Na haar huwelijk in 1799 met Claude Pers bracht Marie Sofie 11 kinderen ter wereld, de laatste Augustinus werd geboren op 11 juli 1816, ze overleed in 1830, nauwelijks 51 jaar oud.

De Boerenkrijg oktober 1798 - december 1798

De Boerenkrijg was een opstand van de Vlaamse landelijke bevolking "*Brigands*" tegen de Franse bezetters "*Sansculotten*". Zij vond haar oorsprong in de algemene misnoegdheid over de anti-godsdienstige politiek en de plundering van het land door de Fransen. De wet van 5 september 1798 die de algemene dienstplicht invoerde was te veel gevraagd van de boerenbevolking. De zonen werden opgeëist om dienst te nemen in het leger van Napoleon. Zo verloren ze hun "goedkope" arbeidskrachten om boerderijen draaiende te houden.

Het verzet had als leuze "*Voor outer en heerd*" - voor altaar en haard. Het zou nu klinken als "*Voor Kerk en Gezin*".

Was het begin van de opstand voorzien op donderdag 25 oktober 1798, door de "*Brabantse patriotten*" die steun hadden gevraagd aan buitenlandse mogendheden, dan lag een incident in Overmere op **12 oktober 1798** aan de basis van het te vroeg uitbreken van de opstand. Het was een niet georganiseerde opstand van veelal lokale verzetshaarden bestaande uit dienstweigeraars die bij de gedwongen rekrutering ondergedoken waren en zich verenigden in een verzetslegertje.

In sommige gemeenten kregen zij steun van de plaatselijke bevolking zoals in Sinaai en Haasdonk. Al deze losse verzetsgroepjes waren geen partij voor de Franse troepen. Op **5 december 1798** werd het "*Brabantse Katolieke leger*" in Hasselt verslagen. Deze datum wordt aanschouwd als het einde van de "Boerenkrijg". De "Boerenkrijg" kreeg nog weinig aandacht, de moderne historici zagen het als een laatste poging van het Ancien Regime om de vernieuwing van de samenleving af te wenden.

In 1853 schreef Hendrik Conscience z'n boek "*De Boerenkrijg*", een geromantiseerd epos over de opstand. De strijd werd geïdealiseerd, maar er was weer interesse voor deze vergeten strijd.

In 1898 werd in Overmere het Boerenkrijgmonument en in Haasdonk het Tassijnsmonument opgericht. In 1973 ter gelegenheid van 175 jaar "Boerenkrijg" werd in de gevel van het Sinaais gemeentehuis een gedenkplaat aangebracht. Meer hierover leest u in ons jaarboek.

Marie Sofie Durink van waarheid naar mythe

In 1869 publiceert Adolphe Siret, (° Beaumont 15 juli 1818 - † Antwerpen 6 januari 1888),

arrondissementscommissaris te Sint-Niklaas, het derde deel van de buitengewone uitgaven van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas met daarin een bijdrage over de geschiedenis van Sinaai, met veel aandacht voor het verhaal van *“De Heldin van Sinaai”*. Hij meldt dat deze edelmoedige geschiedenis door hem voor het eerst openbaar gemaakt wordt en dat hij dit verhaal heeft leren kennen dank zij de Sinaaise gemeentesecretaris Polidoor Lecocq.

Door haar edelmoedig optreden, ze wilde haar leven geven voor het redden van Sinaai, was de Franse kapitein Claude Pers danig onder de indruk. Hij gaf bevel om alleen voedsel op te halen en de bevolking verder met rust te laten. Enige tijd later keerde de kapitein terug naar Sinaai en huwde met Marie Sofie Durinck.

Het volledig verhaal in Sinaïek nr. 2 jaargang 2013 blz. 22 en 23.

Hij vertelt erbij dat hij het verhaal niet uit de eerste hand heeft, maar het heeft ge-
verifieerd bij enkele bejaarde dorpsbewoners, hun namen worden niet vermeld.

In 1869 was Bernardus Pers (†1886), de tweede zoon van Marie Sophie, nog in leven. Hij woonde niet ver van het dorp. Hij was zeker iemand die meer verduidelijkingen had kunnen geven, maar nergens een spoor daarvan. Bakker Geubels, een buur van Marie Sofie, maakt in zijn kroniek geen enkele melding van het gebeuren tussen M. S. Durinck en kapitein Pers.

Latere geschiedschrijvers zoals De Potter en Broeckaert besteden heel wat aandacht aan de Boerenkrijg in het Waasland. In 1879 verscheen hun *“Geschiedenis van de gemeenten der provincie Oost-Vlaanderen”*. Zij maken wel gebruik van de notities van bakker Geubels, maar nemen ook de teneur van de heldenmoed van Marie Sophie Durinck over.

De geschiedenis gaat z'n eigen leven leiden en wordt legende, zelfs de Sinaaise leerlingen leren over *“De Heldin van Sinaai”*. In Sinaai werden er voorstellen gedaan tot oprichting van een monument of het aanbrengen van een gedenkplaat aan de dorpspomp, ook een straatnaam werd overwogen.

De afstamming en afstammelingen van de families De Prycker, Durinck, Geubels en Verberckmoes werden in een stamboom grafisch voorgesteld, deze zijn te bekeken tijdens de tentoonstelling van de Sinaaise heemkring *“Den Dissel”* op zaterdag 23 en zondag 24 september 2017 in het plaatselijk dorps huis op den Dries.

~ ~ ~ ~ ~

De Gazet van Sinay Oorlogsblad voor de soldaten van "Sinay"

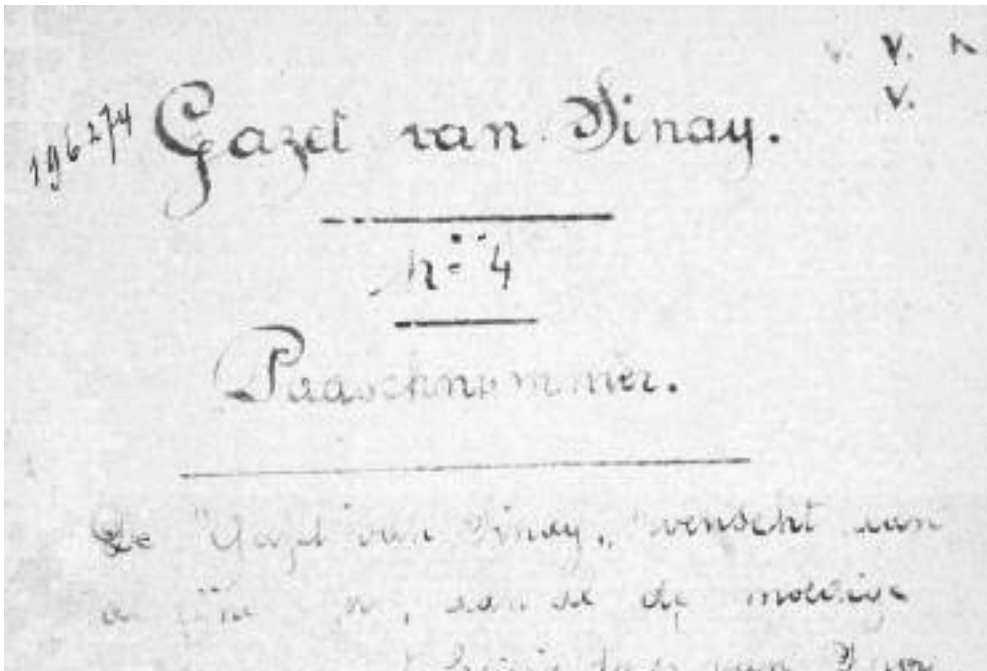
In ons eerste nummer van dit jaar vernoemden we al de "*Gazet van Sinay*" dat als frontblaadje in 1917 werd opgeslorpt door "*Het Soete Waesland*". Mijn eerste kennismaking met dit krantje was in de jaren tachtig bij het lezen van het boek: "*Onze Helden gesneuveld voor het vaderland*". Dit werk dat verscheen in 1929 publiceert in Deel 1 op de pagina 271 de "*Lijst der Vlaamsche Frontbladen*".

Het was moeilijk om nieuws te bekomen van het thuisfront en sommigen hoorden zelfs nooit iets van hun geliefden. Dit bracht E.H. aalmoezenier Jan Bernaerts uit Sint-Jans-Molenbeek in 1915 op het idee om al het nieuws te verzamelen en het via een krantje aan zijn jongens door te geven. E.H. Cyriel Reynaert, aalmoezenier en onderpastoor van Sinaai volgde in datzelfde jaar dit voorbeeld met de "*Gazet van Sinay*".

Ik hoopte toen om ooit deze krant te kunnen lezen, maar niemand kon me er iets over vertellen, niemand wist van haar bestaan. Tot ik onlangs te weten kwam dat er in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience twee exemplaren bewaard werden. Het waren de nummers 4 en 6 van de "*Gazet van Sinay*" dat op 150 exemplaren werd uitgegeven. Het eerste verscheen in 1915 en het laatste, het nummer 6 eind 1916.

Verwacht nu geen krant zoals we die op de dag van vandaag kennen, de "*Gazet van Sinay*" werd met de hand in aniline-inkt geschreven en daarna ge hectografeerd. Het gevolg van deze werwijze is dat ze nu nog moeilijk te lezen is.

Het nummer 4 bestaat uit één enkel blaadje dat dubbelgeplooid is met de afmeting van 114 mm op 177 mm (de 1e en 4e pagina) en wanneer men het opent meet het 228 mm op 177 mm, de 2e en 3e pagina.

Pagina 1

De Gazet van Sinay, wenscht aan al zijne lezers, aan al de moedige helden van 't heilig dorp van Sinay uit ganscher herte nen zaligen Paschen "nen zalige Hoogdag".

Ook veel geluk en zegen, eene flincke gezondheid en eene spoedige terugkeer in het thuisland - Amen ! dat het zoo zij

Pagina 2 - Nieuws uit de streek

Alles gaat er heel goed, den apotheker (Mr. S.) heeft nen poeir uitgevonden om haar te krijgen op den kop en om sommigen inwoners spoedig te voor schrijven !! vier en zes pooters. Het geneesmiddel zal gebreveteerd worden door de jassen !!!

Op een hondertal soldaten van Sinay, zijn er zoo 't schijnt nog maar 4 of 5 van dood ! 't is een oprecht mirakel

Vriend Cort van Zwaanaarde, is adjudant benoemt in B 115 1^e b on 2^e cie.

Proficiat ! Hij leve lang.

(Zijn naam, Corthals Arthur, werd niet voluit geschreven uit voorzorg voor de vijand)

Pagina 3

Wanneer is 't de toer van vriend August ???

't schijnt dat er al 30 ketels bruinen en dobbelen; 275 hepsen, en 5000 cigaren gereed liggen tegen dat wij terugkeren !

't schijnt dat er al groote hoeden gekocht zijn, en al voituren en auto 's gereed staan om ons af te halen !!!

Goeden moed, mannen !

Voor alle inlichtingen, komt ten bezoek aan "de Gazet van Sinay" of schrijft;

alles is franco !

Met S. M.

Pagina 4 *(deze blz. is bijna onleesbaar, na lang onderzoek kwam de volgen tekst)*

In 't kort , is mogelijk al u eigen goeden toebak op !

De soldaten van Sinay,

sterke baard ontvangen hebben van mij

..... er een vragen !

dient voor vriend, bewaren is

voor de sardiene doosjes mee open te doen !

..... bijzonderlijk toch, voor den baard:

't is profijtelijke en gezond en gemakkelijk!

Hand en de groet.

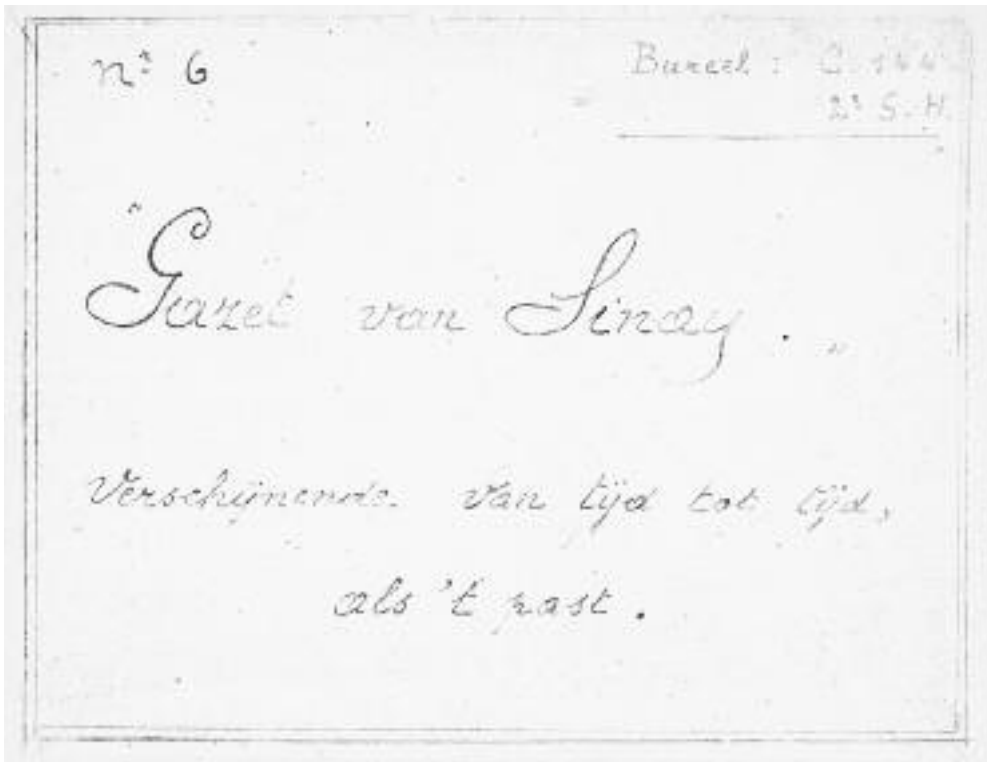
In 'f kort kom ik bij U !

van uw toegewezen vriend

Opsteller van "de Gazet van Sinay"

Reynaert die Vos !

Het nummer 6 telt twee blaadjes die recto verso beschreven zijn met de afmetingen van 230 mm op 181 mm. De cover vertelt alles over de moeilijkheid die onze onder-pastoor, Cyriel Reynaert had om het krantje in elkaar te steken.

Gazet van Sinay - N° 6

Pagina 2

Alleluia ! De Gazet van Sinay is verrezen. Om verschillende redenen, bleef ze, voor korten tijd achter. Nu echter komt ze weer hare trouwe lezers en vrienden van den berg, groeten, opbeuren, aanmoedigen.

Ja, vrienden met moed vooruit ! Wij staan er vóór en moeten er door !

Nog nen korten tijd lijden en vermoeienissen, en u keeren weer naar 't vaderlijke huis, naar ons duurbaar Sinay - Goeden moed dus met volle vertrouwen ! Alles voor God, Koning en vaderland

leve Sinay ! leven de brave soldaten !

De redactie

II

In 't kort, verschijnt de volledige lijsen der adressen onzer jongens van Sinay. Iedereen helpe mede ! Iedereen zende zijn laatste en juiste adres !

III

De brave jongens van Sinay zijn altijd welgekomen te mijnent ! Alle zondagen is er vergadering courant !

te Roosl. dries nr 2 - Er zijn nog altijd lekkere sigaren en tabak te verkrijgen, alsook een glas dobbelen uit de brouwerij van onze burgemeester. Elk zegge het voort ! Komt maar af mannen !

(Jozef Verstraeten was burgemeester van 1910 tot 1918.)

Pagina 3

IV. Overlijden

De goede vriend, Oscar Beyrens, is in d' aprilmaand schielijk overleden te Beveren op den Yzer ! Onze hartelijke deelneming aan de beproefde familie ! Een W. G. voor zijne ziel a.u.b. In 't kort planten wij een kruis op zijn graf ! De vrienden die iets willen geven - als 't ware 't maar 0.10 f - zenden of geven het aan mij of aan R. V.

Puyvelde, C 143 8e m Dank !

V. Nieuws uit Sinay

Camiel Zaman is krijgsgevangen te Göllingen (Hannover) barak 15 A - Edgar De Waele, de gebroeders V. Wijmersch en eenige anderen zijn ook in 't gehate Duitschland !

De minister van oorlog liet mij weten - over 4 weken - dat personen van Overslag (Holland) nieuws hebben voor mij en mijn adres opzoeken. 'k Antwoordde seffens - In 't kort, dus mannen, veel nieuws ! 'k Ben nieuwsgierig !

VI.

Er worden gevraagd medewerkers voor "De Gazet van Sinay". Alle artikels - door de censuur goedgekeurd en niet langer dan één kilometer - worden aangenomen.

Pagina 4 *(dat men ook kon lachen toont deze pagina aan)*

Eendracht maakt macht

't Was op de "theorie". Luitenant Luiben deed aan zijne mannen eene redelijke toespraak. Hij had het over "Union sacrée" en over onze nationale leuze: "Eendracht maakt macht". In de droeve omstandigheden die wij thans beleven sprak hij met veel plechtigheid, moeten wij allen, als één man, aan hetzelfde koordjen trekken. verstaan, Jef ..?

"Nee, luitenant" !

"Nu zie-je, veronderstel dat gij en Sus aan eene koord trekt, gij aan 't een en Sus aan 't ander einde: geen een

van de twee gaat vooruit, nietwaar ? Maar, veronderstellen wij nu dat gij allebei aan 't zelfde eindje trekt !"

"Dan vallen wij allebei op onze fortificatie luitenant !"

Prijskamp

1) Hoe heette de vader van Mo -zes ?

2) Met 6 stekjes, op 2 manieren, 4 driehoeken maken.

Mannen ! Goeden moed ! God zegene U !

Tot in 't kort, a.G.b.

Cyr. Reynaert

Tot dusver de artikels die we vonden in de "*Gazet van Sinay*", de twee frontkrantjes die in 1933 in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience werden gedeponereerd door een verzamelaar en die terug vinden zijn onder catalogusnummer: B 105036:18. Hopelijk krijgen we ooit de overige krantjes onder ogen.

Jos Daems